

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the RCK Vayigash 5786

In memory of Sara bat Gershon a" h, mother of Dr. Howard Shuman
& Melech ben Aharon Leib z" l, father of Paul Maurice

Shabbat Times
16:23 17:23

Issue: 118

Towards the end of the Parsha, Yosef brings his father, Yaakov, to Paroah to give him a blessing.

Paroah sees before him, a sickly looking man who clearly hasn't aged well. He looked so old, that Paroah was prompted to ask him, with wonderment, how old he actually was! Yaakov answered that he was "only" 130 years old but that he looked older due to the myriads of evils that challenged him throughout his lifetime. Yaakov told Paroah, "few and bad have been the years of my life..."

Yaakov's attitude is troubling. True he did have a very challenging life, fraught with hardships. He was oppressed by both Eisav and Lavan. He was tricked into marrying the wrong woman. His daughter was violated and taken by non Jews. He lost his favorite son Yosef for 22 years. Only during his final 17 years in Egypt did he merit some semblance of tranquility with all of his children around him.

Many commentaries are critical of Yaakov's attitude. But to ascribe these foibles to the greatest of our forefathers, Yaakov, is difficult to accept.

Sara, Yaakov's grandmother, also went through tremendous hardships. She was childless until the age of 90! She was taken and almost violated, by both Paroah and Avimelech. She was harassed by her maidservant Hagar. She was uprooted from her home, along with her husband Avraham, when Hashem told Avraham to leave home and head for an unknown place. And finally, hearing about the Akeidah Yitzchak caused her death. Yet when the Torah describes her 127 year life as "shnei chaye sarah", Rashi explains the phrase to imply that all of her years were equally good!

The Netziv explains that the word "shnei" - years, implies the time that a person is truly living. Those years are defined as "successful." By describing all of Sarah's years as "shnei", it is suggesting that all of her years were successful and truly alive!

Yaakov, in contrast, says that few and bad were the "shnei" - years of his life. In other words, Yaakov was telling Paroah that although he was 130 years old, which is a long life, the actual years that he would define as being truly successful were few and far between!

How could Sarah have viewed all of her years as being good, despite the hardships, yet Yaakov, the greatest of our ancestors, complains and discounts all of his hardships?

The Netziv suggests that Yaakov was delivering a powerful message to Paroah with this exchange. He was telling Paroah that it would seem, based on his lifetime of troubles and his weak and aged physical appearance, that he was not blessed with a good "mazel". It wasn't in the "cards" or in the stars for him to succeed. Yet, despite all of the hardships and the "bad" mazal, Yaakov produced a family to be proud of. His son Yosef had become viceroy and savior of the entire free world! His son Yehuda was destined to become the King of Israel. Each son was endowed with tremendous gifts, and against all odds, Yaakov and his family survived, endured and even flourished in all aspects of life!

Yaakov was telling Paroah that although his mazal wasn't good, he thrived anyway! How so? Through the Divine providence of G-d Himself! In other words, the Jewish people are able to rise above mazal because unlike all of the other nations of the world who are governed by mazal, we are governed directly by Hashem who is above everything!

The Jewish people flourish against all odds and despite the odds. Yaakov gave Paroah a lesson in Jewish resilience. Don't ever think of crossing the Jews, for Yaakov was proof positive that Hashem will be on our side no matter what, with or without mazal.

According to this approach, Yaakov did not truly feel bitter. Like Sarah his grandmother, he accepted the hardships together with the successes. All of his years were successful because he was living every day according to the Torah. It was only to Paroah that he suggested that his days were bad, in order to relay the message that his family is above mazal. We are not victims of fate. We are it's masters!

This we see later in Egypt. The more the Egyptians oppressed them, the more they flourished and multiplied.

Today too, we defy the odds and we beat the odds. We will always flourish for we have Hashem on our side!

Join us!

THURSDAY NIGHT LEARNING & ליל שישי MISHMAR
לימוד ומשמר

RCK: Ahuza 198
8:00pm - Maariv ערבית
8:15-9:00pm - Shiurim שיעורים
Cholent and refreshments!

DAF YOMI
Now learning Zevachim
Rabbi Dovid Horwitz

PARSHA SHIUR
Inspiration and thoughts for Shabbos
Rabbi Isaac Bernstein

BEYOND THE SURFACE
Connecting through Parimiyus HaTorah
Rabbi Yosef Postelnik

עולמות
שיעור הלכה בעין ודמיון
הרב שבת ילי

השקפה מהפרשה
שיעור מרדכי בפרשת השבוע
רב בלאטסין

דף יומי
מסכת נדרים
רב בליצברג

© 1998 AHUZA, RA'ANANA | RCKOLLEL.COM | RCKOLLEL.ORG | RCKOLLEL.NET

Kitzur Shulchan Aruch Yomi

Learn the Laws of Daily Life!

Sunday - Friday
After 8:15am Shacharis
8:55 - 9:15am Shiur

RAV YISROEL ZASLOW

START NOW & FINISH IN A YEAR!
BEGINS MONDAY 12/01

© 1998 AHUZA, RA'ANANA | RCKOLLEL.COM | RCKOLLEL.ORG | RCKOLLEL.NET

New!

DOR L'DOR LEARNING FOR GIRLS!

FOR MOTHERS & DAUGHTERS AGES 4+
GUIDED LEARNING PROVIDED

EVERY MOTZEE SHABOS 6:45-7:30PM
Starting THIS WEEK, Dec 27

+ Learning group with Mrs. Ellie Ausubel for ages 8-12

ENJOY PIZZA & WEEKLY RAFFLE WITH GREAT PRIZES!

RCK
RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL
Ahuza 198, Raanana
- 2nd Floor -

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

With prayers of success for our soldiers and for the return of our fallen martyrs

Shabbat Times

16:23

17:23

Issue: 118

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the RCK Mikeitz 5786

Ask the Rabbi

Rosh Beit Midrash: Rabbi Shabtai Yogel

For questions: **0584810910**

Question: This coming Monday night we will complete a tractate in our Gemara shiur. Tuesday is the fast of Asarah B'Tevet, and we will begin a new tractate that day. We would like to make a siyum meal with meat and wine on Monday night, which is already the night of the fast. Is this appropriate or permitted?

Answer: The question is valid, since there are reasons to think such a celebration should not take place on the night of Asarah B'Tevet. The Gemara teaches that when there is no Beit HaMikdash but also no active persecution, the obligation to fast on the minor fast days originally depended on the will of the people. However, over generations the Jewish people fully accepted these fasts, and we may not disregard them.

That said, these fasts were not accepted with the full severity of Tisha B'Av. They begin in the morning, not at night, and only eating and drinking are prohibited. Because of this, the poskim discuss whether joyful activities such as music and dancing should nevertheless be avoided on the night of Asarah B'Tevet. Some rule that since the date has already begun, matters of joy should be limited, and some even wrote that weddings should not be held that night, though many disagree. According to this approach, a siyum could also be questioned.

The Mishnah Berurah quotes the Shelah HaKadosh, who writes that a spiritually sensitive person should avoid eating and drinking already from the night before a fast.

While this is not common practice, it suggests at least avoiding meat and wine. In addition, the Rema writes regarding personal fasts of atonement that one should avoid meat and wine on the night of the fast, though this applies specifically to fasts for repentance.

Despite all these considerations, the conclusion is that in this case the siyum meal is permitted, even with meat and wine. A siyum is not a voluntary celebration but a mitzvah celebration, and a very great one, especially when celebrated by many people. Many poskim permit even weddings on the night of Asarah B'Tevet, and even those who are strict would agree here, since a siyum that naturally occurs on that day is considered a "joy in its proper time." Unlike a wedding, it cannot realistically be rescheduled.

The custom of the Shelah is not generally practiced today, and even for those who are careful, it applies to optional eating, not to a mitzvah meal. Likewise, the ruling of the Rema applies to personal fasts of atonement, not to communal fasts of mourning. Proof of this is that we do not avoid meat and wine on the night after these fasts, except for Tisha B'Av.

Conclusion: If the siyum did not fall exactly on this day, it would be preferable not to plan it for the night of the fast. However, since the tractate is completed that day and a new one begins immediately afterward, it is permitted to hold the siyum on Monday night, including joy, meat, and wine, provided it is conducted as a true mitzvah celebration, with words of Torah and a dignified, Torah-appropriate atmosphere.

The Sale That Wasn't About Money

Rabbi Moshe Ariel Margi

There is a real difference between Yosef at the end of the story and the Yosef who seems to torment his brothers. The emotional Yosef who cries, forgives, and says, "Do not be upset... it was not you who sent me here," looks nothing like the Yosef who accuses his brothers of being spies, puts them in prison, keeps Shimon locked up, returns their money to frighten them, and ends with the harsh accusation against Binyamin. If the goal was reconciliation, why does it look so much like revenge?

To understand Yosef's actions, we need to ask a different question. Why was Yaakov unwilling to let Binyamin go down to Egypt? Binyamin was not a child. He was around thirty years old and the father of ten children. And yet Yaakov was willing to leave Shimon in Egypt and endure hunger, but there was one thing he would not do unless absolutely forced to: risk Binyamin. Why? Were Shimon's life and safety worth less?

Here lies the key to the entire story. Yaakov explains it clearly: "For my wife bore me two sons." Not four wives. Not twelve sons on equal footing. One wife, and two sons. In Yaakov's eyes, Rachel was his true wife, and Yosef and Binyamin were her direct continuation. This was the root of the problem. When the brothers sold Yosef, they were not just selling a brother.

They were rejecting that definition. In their eyes, there was no "one wife," no "two sons," no hierarchy within the family. All the sons of Yaakov were equal, and favoritism like that destroyed true brotherhood.

Yosef understands that this is the real fracture, and he works to repair it. So he recreates the same situation. He places Rachel's son, the favored one, in danger. This time, the choice is clear. The brothers could walk away. They could leave Binyamin behind and return home in peace. After all, there was an excuse. He was caught with the ruler's goblet. What did he expect? A young man with a stolen cup in front of the ruler of Egypt does not usually have a happy ending.

Yehuda could have backed out of his guarantee. But Yehuda, the same Yehuda who once suggested selling Yosef, steps forward and says: I will remain a slave in Egypt, as long as Binyamin can return home. Again, it seems illogical. Is Yehuda's life worth less? And Yehuda's answer is, in effect, yes. A full acceptance of his father's perspective. "For my wife bore me two sons." No excuses. No avoiding the truth.

At that moment, the sale of Yosef is undone. Not because the past disappears, but because the choice has changed. When Yehuda declares this, it means that within this understanding, there is no room for selling Yosef. And once that happens, Yosef no longer needs to hide. The family can finally come back together.

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
פרשת ויגש התשפ"ו

זמני השבת

להצלחת צבא ההגנה לישראל וכוחות הביטחון

16:23

17:23

Issue: 118

שאל את הרב ראש בית המדרש הרב שבתי יגל שליט"א לשאלות 0584810910

התענית לא יאכל בשר ולא ישתה יין, ועיין שם בנושאי כלים שמאחר ולא ברור אם הכוונה ללילה שלפני התענית או ללילה שלאחר התענית, יש להחמיר בשני הלילות.

ואם כן גם מצד זה יש להחמיר שלא לאכול בשר ולא לשתות יין בליל תענית. אמנם נראה שאף על פי כן יש להסיק שמותר לערוך שמחת סיום מסכת ביום שני הקרוב בשעות הערב, ביחד עם אכילת בשר ושתית יין, והוא משום שהרי כאן לא מדובר בשמחה של רשות, אלא בשמחה של מצווה - שמחת סיום מסכת שהיא שמחה גדולה ביותר, ובפרט כאשר היא שמחה של רבים, ורבים מהפוסקים התיירו לערוך חתונה בליל עשרה בטבת (ויש לציין לדברי ה'ערוך השולחן' שביאר מדוע לא אומרים 'שהשמחה במעונו' בסעודת סיום מסכת, וזאת משום ששמחת סיום מסכת היא גדולה יותר משמחת החתונה) ואף לאוסרים יש לומר, שזה רק בחתונה, שניתן מראש לקבוע מתי תיערך החתונה וממילא לכתחילה אין לקבוע בתאריך זה, אבל סיום מסכת שהזדמן ליום זה ממש ללא כוונה מראש, הרי זו שמחה בזמנה, וגם האוסרים בחתונה, בזה יתירו. ולגבי הנהגת השל"ה הקדוש שלא לאכול ולא לשתות מבעוד יום, הרי אין אנו נוהגים כך, ומה שכתבתי לעיל שמכל מקום יש להימנע מאכילת בשר ושתית יין, נראה שכאשר מדובר בסעודת מצווה, ואין זו אכילה ושתיה של רשות, אין צורך להימנע מכך אף לאנשי מעשה.

ומה שכתבתי לגבי 'ליל תענית' שאין לאכול בו בשר ולשתות יין מכוח דברי הרמ"א בהלכות נידה, נראה שאין הדבר אמור אלא בצום של כפרה, לכפר על חטא שבא לידך, אבל בצומות של החורבן אין הלכה זו שייכת, והראיה שלא מצאנו עניין להימנע מאכילת בשר ושתית יין במוצאי צומות הללו (לבד מתשעה באב) על אף שלעניין דברי הרמ"א הללו כתבו הנושאי כלים שיש להחמיר גם בלילה שלאחריו.

ולכן לסיכום: אילו סיום המסכת לא היה יוצא ממש 'בו ביום' נראה שאכן היה ראוי להחמיר בכך, ולא לכוון את סעודת סיום המסכת דווקא ללילה זה, אבל בנידון דידן שחברי השיעור מסיימים מסכת ממש ביום זה ולמחרת מתחיל כבר מסכת אחרת, נראה שאכן הדבר מותר, לערוך סעודת סיום מסכת בלילה זה, כולל שמחה ואכילת בשר ושתית יין, ובלבד שתהא זו שמחה של מצווה באווירה תורנית מתאימה עם דברי תורה, ולא הוללות ושחוק גרידא.

שאלה: בעז"ה ביום שני הקרוב נסיים במסגרת שיעור גמרא המתקיים אצלנו בבית הכנסת את המסכת, וביום שלישי צום עשרה בטבת מתחילים אי"ה מסכת חדשה.

משום כך, אנו חברי השיעור, מתארגנים לעשות סעודת סיום מסכת עם בשר ויין, ביום שני בערב שהוא ליל עשרה בטבת.

אלא שהתעוררה שאלה האם ראוי / מותר לעשות סעודה של שמחה ביחד עם אכילת בשר ושתית יין בליל הצום?

תשובה: השאלה אכן במקומה משום שיש למנות כמה סיבות אשר ביגין לכאורה אין לעשות כן בליל עשרה בטבת וכדלהלן:

א) בגמרא מבואר שבזמן שאין שלום (אין בית המקדש קיים) ואין מלחמה (אין מצוי גזירות עובדי כוכבים על ישראל) חובת הציבור לצום את שאר תעניות הציבור על החורבן (לבד מתשעה באב) תלוי ברצון העם, רצו מתעניין, לא רצו לא מתעניין.

אלא שכתבו הפוסקים שעכשיו כבר רצו וקיבלו עליהם כלל ישראל להתענות צומות אלו מדור דור, ואסור לפרוץ גדר.

אך בזמן שקיבלו עליהם כלל ישראל צומות אלו, לא קיבלו עליהם חומרת צום זה עד הסוף, ולכן אין תעניות אלו מתחילות מהלילה ואין אסור בהם אלא אכילה ושתיה בלבד, בשונה מתשעה באב.

ודנו הפוסקים מה הדין לשמוע מוזיקה וכלי נגינה בליל עשרה בטבת (שביום עשרה בטבת עצמו נראה שלא ראוי לשמוע מוזיקה) שיש לומר שרק איסור אכילה ושתיה לא קיבלו עליהם כבר מהלילה כי קשה לעמוד בזה, אבל לגבי מוזיקה וריקודין ומחולות ושאר עניינים של שמחה יש להחמיר, שסוף סוף התאריך הוא עשרה בטבת, והיום כידוע מתחיל מהלילה.

ויש מהפוסקים שאף כתבו שאין לערוך חתונות בלילה זה (אך רבים חולקים) ואם כן הוא הדין לשמחת סיום מסכת.

ב) המשנה ברורה הביא בשם השל"ה הקדוש שבעל נפש יחמיר גם בשאר הצומות לא לאכול ולשתות כבר מהערב, ונהי שאין אנו נוהגים כך (ואולי מתי מעט) אך מכל מקום יש להימנע מאכילת בשר ושתית יין. ג) עיין ברמ"א בהלכות נדה שכתב שמי שנכשל באיסור תורה בשוגג יש לו להתענות 40 יום, ובליל

המכירה שלא הייתה על כסף

הרב משה אריאל מרגי שליט"א

יש הבדל משמעותי בין יוסף של סוף הסיפור - ליוסף שממש כאילו מציק לאחיו. יוסף המתרגש, הבוכה, המפייס, זה שאומר: "אל תעצבו... לא אתם שלחתם אותי הנה" איך זה אותו יוסף שטוען לאחים שהם מרגלים, כולא אותם, משאיר את שמעון בכלא, מחזיר להם את הכסף כדי להכניס אותם לפחד, ומסיים בעלילה אכזרית על בנימין? אם המטרה היא פיוס - למה הדרך נראית כמו נקמה? כדי להבין את המהלך שלו, חייבים לשאול שאלה אחרת לגמרי:

למה יעקב לא הסכים שבנימין ירד למצרים? הרי בנימין לא ילד קטן. הוא כבר בן שלושים, אב לעשרה ילדים. ובכל זאת - יעקב מוכן ששמעון יישאר במצרים, ומוכן להתמודד עם רעב, ורק דבר אחד הוא לא מוכן לעשות: לסכן את בנימין כל עוד אין הכרח מוחלט.

מה ההיגיון? האם חיי שמעון שווים פחות?

וכאן מונחת אבן היסוד של כל הסיפור. יעקב מסביר זאת במילים חדות:

"כי שנים ילדה לי אשתי. לא ארבע נשים. לא שנים עשר ילדים באותו מעמד.

אשה אחת - ושני בנים. בעיני יעקב, רחל היא אשתו.

ויוסף ובנימין הם ההמשך הישיר שלה. וכאן היה שורש החטא.

כשהאחים מכרו את יוסף, הם לא סתם מכרו אח. הם חלקו על ההגדרה הזאת.

מבחינתם - אין "אשה אחת", אין "שני בנים", אין מדרגות בתוך המשפחה.

כולם בני יעקב באותו מעמד, והעדפה כזאת מערערת את עצם האחוזה.

יוסף מבין שזה הסיבה לשבר והוא עמל לתקן זאת.

אז הוא יוצר סיטואציה זהה. הוא מכניס את בן רחל - המועדף - ושם אותו בסכנה.

והפעם, המחיר ברור: אפשר לוותר. אפשר להשאיר אותו.

אפשר לחזור הביתה בשלום. שהרי יש "היתר" לוותר עליו -

הוא גנב את הגביע של השליט, מה הוא חשב שיקרה.

בנימין עם גביע גנוב ביד מול שליט מצרים זה לא סיפור עם סוף טוב.

יהודה היה יכול עקרונית להתנער מהערבות שלו. אבל יהודה - אותו יהודה

שהציע פעם למכור את יוסף - עומד ואומר: אני אשר עבד במצרים. העיקר

שבנימין יחזור.

ולכאורה שוב - מה ההיגיון? האם חיי יהודה שווים פחות?

ויהודה עונה: "כן" קבלת ההכרעה של אבא באופן מלא:

"כי שנים ילדה לי אשתי. בלי תירוצים. בלי התחמקות.

וברגע הזה - המכירה מתבטלת למפרע.

לא כי הסיפור נמחק, אלא כי הבחירה השתנתה.

כשיהודה מצהיר כך, זה אומר שבהבנה הזאת אין מקום למכירת יוסף.

וכשזה קורה - יוסף כבר לא צריך להסתיר את עצמו.

המשפחה יכולה להתאחד מחדש.